

PREDLOG

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

Član 1

U Zakonu o parničnom postupku ("Službeni list RCG", br. 22/2004 i 76/2006) u čl. 28, 29, članu 40 stav 1, čl. 41, 43, 58, 59, 60, 61, 62, 63, članu 86 stav 1, čl. 87, 131, 185, 398, članu 428a stav 1, članu 472, članu 473 stav 1, članu 495 stav 2 i članu 506 tačka 2, riječ „Republika“, u različitom padežu, briše se.

Član 2

U članu 33 stav 2 mijenja se i glasi:

„Ako zahtjevi u tužbi proizilaze iz raznih osnova ili pojedine zahtjeve ističu različiti tužioc i ili su pojedini zahtjevi istaknuti protiv različitih tuženih, vrijednost se određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva.“

Član 3

Poslije člana 34 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 34a

Ako se tužbenim zahtjevom traži utvrđenje prava svojine ili drugih stvarnih prava na nepokretnostima, utvrđenje ništavosti, poništaj ugovora, koji ima za predmet nepokretnost, vrijednost predmeta spora se određuje prema tržišnoj vrijednosti nepokretnosti ili njenog dijela.“

Član 4

U članu 69 poslije tačke 5 dodaje se nova tačka, koja glasi:

„5a) između sudije i stranke teče neka druga parnica;“

U istom članu poslije tačke 6 dodaje se nova tačka, koja glasi:

„6a) je u stečanom postupku kao stečajni sudija donio oduku povodom koje je došlo do spora;“.

Član 5

U članu 70 stav 1, riječ: „6“, zamjenjuje se riječju: „6a“.

Član 6

U članu 71 stav 3 mijenja se i glasi:

„Zahtjev za izuzeće sudije višeg suda stranka može da podnese do donošenja odluke o pravnom lijeku, a ako se pred višim sudom održava rasprava, onda do završetka rasprave.“

Član 7

Poslije člana 89 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 89a

Stranka može podnijeti reviziju preko punomoćnika koji je advokat.

Izuzetno od stava 1 ovog člana stranka može sama podnijeti reviziju ako ima položen pravosudni ispit, odnosno za nju reviziju može podnijeti kao punomoćnik lice koje je prema odredbama ovog ili nekog drugog zakona ovlašćeno da je zastupa u tom svojstvu iako nije advokat, ako ima položen pravosudni ispit.

Stranka, odnosno njen punomoćnik iz stava 2 ovog člana, dužni su da uz reviziju prilože izvornik ili kopiju potvrde o položenom pravosudnom ispitu, ako takva potvrda u izvorniku ili kopiji nije već ranije podnesena sudu u istom postupku.“

Član 8

U članu 97 stav 4 riječi „15 dana“ zamjenjuju se riječima: „sedam dana“.

Član 9

Član 98 mijenja se i glasi:

„Punomoćje prestaje smrću fizičkog lica, proglašenjem lica za umrlo i gubitkom poslovne sposobnosti.

Ako je punomoćniku fizičkog lica dato ovlašćenje da može da preduzima sve radnje u postupku, a stranka odnosno njen zakonski zastupnik umre, ili postane poslovno nesposoban ili ako zakonski zastupnik bude razriješen dužnosti, punomoćnik je ovlašćen da preduzima radnje u postupku koje ne trpe odlaganje.“

Član 10

Poslije člana 98 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 98a

Punomoćje koje je izdalo pravno lice prestaje prestankom pravnog lica, otvaranjem stečajnog postupka i postupka likvidacije.

Po otvaranju postupka stečaja ili likvidacije u postupcima koji nastaju povodom stečajnog postupka, kao i u postupcima koji su tekli prije otvaranja stečajnog postupka, a nastavljeni nakon otvaranja navedenih postupaka, punomoćnici moraju da imaju punomoćje koje je izdao stečajni upravnik, odnosno likvidator.“

Član 11

U članu 103 stav 2 poslije riječi: „ (naziv pravnog lica)“, dodaju se riječi: „jedinствeni matični broj stranaka.“

Član 12

U članu 104 poslije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Stranka podnesak mora dostaviti sudu na vrijeme, radi uručenja suprotnoj strani blagovremeno, prije rasprave, tako da zbog obezbjeđenja prava suprotne strane na izjašnjavanje, ne bude potrebno odlaganje ročišta.“

Član 13

Poslije člana 104 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 104a

Kod podnošenja tužbe, protivtužbe, predloga za sporazumni razvod, tužbe koja sadrži predlog za izdavanje platnog naloga, predloga za ponavljanje postupka, predloga za obezbjeđenje dokaza prije početka parničnog postupka, predloga za pokušaj poravnanja, podneska koji sadrži najavu žalbe, žalbe, predloga za dozvolu revizije i revizije, mora biti plaćena sudska taksa.

Sudska taksa mora biti plaćena najkasnije u roku koji odredi sud u nalogu za plaćanje sudske takse. U nalogu, sud stranku upozorava na posljedice neplaćanja sudske takse iz stava 3 ovog člana.

Ako u roku iz prethodnog stava sudska taksa za podnesak iz stava 1 ovog člana nije plaćena i nijesu ispunjeni uslovi za oslobođenje od plaćanja sudskih taksi, smatraće se da je podnesak povučen.“

Član 14

U članu 106 poslije stava 3 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Ako je podnesak umjesto stranke podnio punomoćnik koji je advokat, zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, odnosno državni tužilac, nerazumljiv ili nepotpun, sud će ga odbaciti.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 15

Poslije člana 111, dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 111a

Uz saglasnost stranaka sud može, strankama i licima koja su ovlastile, dozvoliti da se u vrijeme ročišta nalaze na drugom mjestu i tamo vrše procesne radnje, ako je obezbijeđen zvučni i vizuelni prenos iz mjesta na kojem se sprovodi ročište, u mjestu na kojem se nalazi odnosno na kojem se nalaze stranke i ovlašćene osobe, te obratno (videokonferencija).

Pod uslovima iz prethodnog stava sud može odlučiti da se izvodi i dokaz saslušavanjem stranaka i svjedoka, te dokaz sa vještakom.

Protiv rješenja iz st. 1 i 2 ovog člana žalba nije dozvoljena.“

Član 16

U članu 112, poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Povraćaj u pređašnje stanje nije dopušten ako se propuštanje stranke može pripisati bitnoj povredi postupka zbog koje se može izjaviti pravni lijek.“

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 17

Poslije člana 121 dodaju se tri nova člana, koji glase:

„Član 121a

Ročišta pred sudom mogu se tonski snimati.

O tonskom snimanju rješenjem odlučuje sud sam ili na prijedlog stranaka.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana žalba nije dozvoljena.

Tonski snimak ročišta dostavlja se strankama.

Član 121b

Tonski snimak ročišta dio je spisa sudskog predmeta.

Način čuvanja i prijenosa tonskog snimka, tehnički uslovi i način snimanja uređuju se Sudskim poslovníkom.

Član 121c

Tonski snimak prenijeće se i u pisani oblik u roku od osam dana od dana snimanja.

Tonski snimak u pisanom obliku sačinjava se u skladu sa članom 118 ovog zakona i mora sadržati sve što je snimljeno u tonskom snimku.

Stranke mogu tražiti prepis tonskog snimka u skladu s odredbama ovog zakona.

Prepis tonskog snimka stranke mogu zatražiti u roku od 8 dana od dana kada je tonski snimak sačinjen.

Ako se prepis tonskog snimka i tonski snimak u bitnome razlikuju, stranka ima pravo da podnese prigovor u roku od 8 dana od dana dostave prepisa. Prigovor mora biti obrazložen.

Sud će po prigovoru stranke iz prethodnog stava u roku od tri dana rješenjem prihvatiti i izmijeniti prepis tonskog snimka ili odbiti prigovor.

Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana, žalba nije dozvoljena.“

Član 18

U članu 127 poslije riječi „neposredno u sudu“ dodaju se riječi: „preko javnog izvršitelja,“.

Stav 2 briše se.

Član 19

Poslije člana 127 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 127 a

„Dostavljanje može da se vrši i elektronskim putem, u skladu sa posebnim propisima.

Dostavljanje elektronskim putem se smatra izvršenim pod uslovom da je takvim načinom dostavljanja moguće da se obezbedi povratni podatak da je lice primilo pismeno.

Potvrda o prijemu pismena dostavljenog elektronskim putem predstavlja odštampani elektronski zapis o danu i času kada je uređaj za elektronski prenos podataka zabilježio da je pismeno poslato primaocu, naziv pošiljaoca i primaoca i naziv pismena.“

Član 20

U članu 133 poslije stava 2 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Odredbe prethodnih stavova važe i za lica ovlašćena za prijem pismena i za privremenog zastupnika, određenog za prijem pismena. Računa se da je podnesak uručen stranci, kada je uručen ovlašćenoj osobi za prijem pismena odnosno privremenom zastupniku određenom za prijem pismena.“

Član 21

U članu 135 stav 1 riječ: „20“ zamjenjuje se riječju: „22“.

Član 22

U članu 136 stav 1 poslije riječi: „pravni lijek“ dodaju se riječi: „i opomena za plaćanje sudske takse,“.

Član 23

U članu 140 poslije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Odredbe stava 1 ovog člana primjenjivaće se i na fizička lica koja obavljaju određenu registrovanu djelatnost (preduzetnici, notari, advokati, ljekari i dr.) kada se tim licima dostava obavlja u vezi sa tom djelatnošću.“

Član 24

Poslije člana 141 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 141a

Nije se moguće pozivati na povredu pravila o dostavljanju, ako uprkos povredi primi pismeno. U tom slučaju smatra se da je dostavljanje izvršeno u trenutku kad je primalac pismeno stvarno primio“

Član 25

U članu 147 stav 2 riječ: „napomenu“ zamjenjuje se riječju: „dokaz“.

Član 26

Poslije člana 152 dodaju se dva nova člana, koji glase:

„Član 152a

Kada državni tužilac učestvuje u postupku kao stranka, on ima pravo na naknadu troškova prema odredbama ovog zakona, ali ne i pravo na nagradu.

Član 152b

Odredbe o troškovima primjenjuju se i na stranke koje zastupa zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore. U tom slučaju troškovi postupka obuhvataju i iznos koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu.“

Član 27

Član 167 mijenja se i glasi:

„Odluku o oslobođenju od plaćanja troškova postupka donosi prvostepeni sud na predlog stranke

Stranka koja zahtijeva oslobođenje od troškova dužna je da uz predlog navede činjenice i podnese dokaze kojima se činjenice potvrđuju.

Činjenice i dokaze iz stava 2 ovog člana sud procjenjuje po službenoj dužnosti preko službe za besplatnu pravnu pomoć u tom sudu.

Ostvarivanje prava na oslobođenje od plaćanja troškova postupka zbog slabog imovnog stanja sud cijeni na osnovu uslova propisanih zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Kad je to potrebno i sam sud može, po službenoj dužnosti, pribaviti potrebne podatke i obavještenja o imovnom stanju stranke koja traži oslobođenje, a može o tome saslušati i protivnu stranku.

Protiv rješenja suda kojim se usvaja predlog stranke nije dozvoljena žalba.“

Član 28

U članu 180 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Dostavljača koji nesavjesno obavi koju radnju dostave i zbog toga dođe do znatnijeg odugovlačenja postupka, sud može kazniti novčanom kaznom do 500 €.“

Član 29

U članu 191 stav 5 mijenja se i glasi:

„Ako je tužba preinačena na ročištu na kome tuženi koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda, sud neće odlagati ročište, već će o preinačenju odlučiti nezavisno od toga što se tuženi nije izjasnio o preinačenju.“

Član 30

U članu 207 stav 4 na kraju rečenice umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: „osim ako je stranka izričito osporila te parnične radnje.“

Član 31

Poslije člana 207 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 207a

U parnici između stranke i umešača koji joj se pridružio, umješač ne može da osporava utvrđeno činjenično stanje, kao i pravne kvalifikacije sadržane u obrazloženju pravosnažne presude (intervencijsko dejstvo presude).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, stranka koja je bila umješač ima pravo da istakne prigovor da je stranka iz ranije parnice kojoj se pridružio kao umješač pogrešno vodila prethodnu parnicu ili da je sud propustio da joj dostavlja pozive, podneske ili odluke.

Sud može da usvoji prigovor iz stava 2 ovog člana samo ako stranka iz stava 1 ovog člana koja je bila umešač dokaže da:

1) u vreme stupanja u prethodnu parnicu nije blagovremeno bila obaviještena o parnici koja je prethodno vođena i time bila spriječena da preduzima radnje koje bi dovele do povoljnijeg ishoda te parnice;

2) je stranka iz parnice kojoj se pridružila kao umješač, namjerno ili iz grube nepažnje, propustila da preduzima parnične radnje koje bi dovele do povoljnijeg ishoda prethodne parnice, a za mogućnost njihovog preduzimanja raniji umešač nije znao ili nije mogao da zna;

3) je stranka iz prethodne parnice svojim parničnim radnjama sprečavala da nastupi dejstvo radnji njenog umješača.

Ako stranka iz stava 1 ovog člana koja je bila umješač uspije sa prigovorom iz stava 2 ovog člana, sud će da dozvoli da stranke ponovo raspravljaju o činjeničnim i pravnim pitanjima o kojima je raspravljeno u prethodnoj parnici.

Odredbe prethodnih stavova shodno će se primijeniti na imenovanje prethodnika (član 209) i na treće lice obaviješteno o parnici (član 210).

Član 32

Poslije člana 208 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 208a

Odredbe ovoga zakona o stranačkoj i parničnoj sposobnosti, te zastupanju stranaka, kao i o podnescima stranaka i dostavi strankama, na odgovarajući se način primjenjuju i na umješaća.“

Član 33

U članu 211 tačka 5 mijenja se i glasi: „kad nastupe pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka;“.

Član 34

U članu 214 stav 2 riječi: „stečajni sud ukine moratorijum“, zamjenjuju se riječima: „se ispune uslovi propisani zakonom kojim se uređuje stečajni postupak.“

Član 35

Poslije člana 216 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 216a

Sud će da zastane sa postupkom kada je to propisano zakonom.

Rješenjem o zastoju postupka sud određuje trajanje zastoja.

Protiv rješenja o zastoju postupka nije dozvoljena posebna žalba.

Sud nastavlja postupak po službenoj dužnosti čim prestanu razlozi koji su izazvali zastoj postupka.

Kad sud zastane sa postupkom može da preduzima samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Zastoj postupka ne utiče na rokove za preduzimanje parničnih radnji.“

Član 36

U članu 220 poslije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Ako je potpuno razjašnjenje okolnosti od kojih zavisi odluka o nekim od više u istoj tužbi istaknutih zahtjeva koji su beznačajni u odnosu prema ukupnom iznosu svih istaknutih zahtjeva, povezano s teškoćama koje su nerazmjerne s važnošću tih zahtjeva, sud može o njima da odluči po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir već razjašnjene okolnosti slučaja i prikupljene dokaze, a posebno isprave koje su stranke priložile, te njihove iskaze ako ih je sud saslušao.“

Član 37

Poslije člana 220 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 220a

U sporovima čija vrijednost predmeta spora u postupku pred osnovnim sudovima ne prelazi 1.500€, a u postupku pred privrednim sudovima 7.000 €, sud može, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, o postojanju tih činjenica da zaključi po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile, te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka.“

Član 38

U članu 272 stav 1 poslije tačke 12 dodaje se nova tačka, koja glasi:

„12a) oslobođenje od plaćanja sudskih taksi;“

Član 39

U članu 279 stav 1 riječi: „najkasnije u roku od 30 dana“, brišu se.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Rok za podnošenje odgovora na tužbu određuje sud i on ne može biti kraći od 15 niti duži od 30 dana.“

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 40

Poslije člana 283 dodaju se dva nova člana, koja glase:

„Član 283a

Uz saglasnost stranaka, sud može u sporu odlučiti na osnovu njihovih pisanih podnesaka i pisanih dokaza bez glavne rasprave, ako se stranke pismeno odreknu rasprave.

Sud upozorava stranke na mogućnost da se mogu odreći glavne rasprave u roku koji odredi sud.

Član 283b

Ako je sudu podnesen veći broj tužbi u kojima se tužbeni zahtjevi zasnivaju na jednakom ili sličnom činjeničnom stanju i istom pravnom osnovu, sud može nakon prijema odgovora na tužbe na osnovu jedne tužbe sprovesti postupak, a sa ostalim postupcima zastati.

Prije donošenja rješenja o zastoju postupka, sud mora omogućiti strankama da se izjasne o zastoju zbog sprovođenja postupka iz stava 1 ovog člana, a tuženom omogućiti da se izjasni o navodima u odgovoru na tužbu.

Nakon pravosnažnosti presude, sud će u postupcima sa kojima je zastao, odlučiti u skladu sa odlukom donijetom u postupku iz stava 1 ovog člana.

Stranka koja je imala mogućnost da učestvuje u postupku iz stava 1 ovog člana, u postupcima sa kojima se zastalo ne može negirati činjenične i pravne tvrdnje i zaključke, koje je zauzeo sud u postupku iz stava 1 ovog člana.

Postupak iz stava 1 ovog člana je hitan.“

Član 41

Poslije člana 288 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 288a

Sud će postavljanjem pitanja i na drugi svrsishodan način nastojati da se tokom pripremnog ročišta iznesu sve odlučne činjenice, da se dopune nepotpuni navodi stranaka o važnim činjenicama, da se označe ili dopune dokazna sredstva koja se odnose na navode stranaka i, uopšte, da se daju sva razjašnjenja potrebna za utvrđenje činjeničnog stanja važnog za odluku.

U mjeri u kojoj je to potrebno, sud će sa strankama razmotriti i pravna pitanja spora.“

Član 42

U članu 298 stav 3 mijenja se i glasi:

„Ako sa ročišta za glavnu raspravu izostane tužilac ili ako na to ročište ne dođe tuženi, a uredno su pozvani, rasprava će se održati sa prisutnom strankom.“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Ako sa ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako dođu na ročište, ali se ne upuste u raspravljanje, ili se udalje s ročišta, smatraće se da je tužilac povukao tužbu.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 43

Član 303 mijenja se i glasi:

„Stranke mogu u toku glavne rasprave da iznose nove činjenjice i da predlažu nove dokaze samo ako ih bez svoje krivice nijesu mogle iznijeti, odnosno predložiti na pripremnom ročištu, odnosno na prvom ročištu za glavnu raspravu ako pripremno ročište nije održano.

Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele odnosno predložile protivno odredbi stava 1 ovog člana, sud neće uzeti u obzir.“

Član 44

U članu 316 stav 2 poslije riječi: „iz istog razloga“, dodaju se riječi: „osim ako postoji saglasnost protivne stranke.“

Član 45

U članu 319 poslije stava 4 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Sud će zastati sa postupkom u slučaju da se spisi, radi odlučivanja po žalbi, moraju dostaviti drugostepenom sudu, do odluke drugostepenog suda po žalbi.“

Član 46

U članu 329 stav 2 riječi: „90 dana“, zamjenjuju se riječima: „60 dana“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Postupak posredovanja se strankama može omogućiti u prvostepenom i drugostepenom postupku.“

Član 47

U članu 340 prije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Presuda se donosi u ime Crne Gore.“

Dosadašnji st. 1 i 2 postaju st. 2 i 3.

Član 48

U članu 347 stav 2 poslije riječi: „ime i prezime,“ dodaju se riječi: „jedinstveni matični broj stranaka.“

Član 49

U članu 365 stav 1 mijenja se i glasi:

„U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi, osim ako se odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se žalba može izjaviti.“

Stav 2 i 4 brišu se.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 2.

Član 50

U članu 373 stav 1 poslije riječi: „od osam dana“ dodaju se riječi: „od prijema dokaza o plaćenju sudskoj taksi.“

Član 51

U članu 375 st. 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„Drugostepeni sud će zakazati raspravu u slučaju kada je već prvostepena presuda dva puta ukinuta po odredbama ovog zakona po žalbi i kada u sjednici vijeća ocijeni da se presuda protiv koje je izjavljena žalba zasniva na bitnim povredama odredaba parničnog postupka ili na pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju.

Ako drugostepeni sud na sjednici ili na raspravi uoči da je za pravilno ili potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja potrebno utvrditi činjenice odnosno izvesti dokaze, koje je stranka pred prvostepenim sudom iznosila odnosno predlagala, ali ih prvostepeni sud nije utvrđivao ili činjenice odnosno dokaze, koje je pod uslovom iz člana 365 ovog zakona stranka navela u žalbi ili je zbog pogrešne primjene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno, dopuniti postupak odnosno otkloniti navedene nedostatke i presudom odlučiti u predmetu.“

Član 52

U članu 376 st. 2 i 3 brišu se.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ako sa rasprave izostane jedna ili obje stranke, rasprava će se održati, sud će sprovesti dokaze koje je moguće sprovesti i donijeti odluku uzimajući u obzir, prije svega, ono što je izneseno u žalbi i odgovoru na žalbu.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 3.

Član 53

U članu 377 prije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Sud može, prilikom zakazivanja rasprave, odlučiti da ovlašćenja koja ima predsjednik vijeća u odnosu na pripremu i vođenje rasprave, prenese na sudiju izvjestioca.“

Dosadašnji st. 1, 2 i 3 postaju st. 2, 3 i 4.

Član 54

U članu 380 stav 1 poslije tačke 4 dodaje se nova tačka, koja glasi:

„4a) ukinuti prvostepenu presudu i odlučiti o zahtjevu stranaka.“

Član 55

Poslije člana 380 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 380a

Prvostepena odluka se povodom žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje najviše dva puta.“

Član 56

U članu 389 poslije stava 3 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Ako se presudom žalba odbija, u obrazloženju presude drugostepeni sud neće posebno obrazlagati presudu u slučaju da prihvata činjenično stanje utvrđeno prvostepenom presudom, kao i primjenu materijalnog prava.“

Član 57

U članu 391 poslije stava 2 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Na novoj glavnoj raspravi stranke mogu da iznose nove činjenice i da predlažu nove dokaze ako učine vjerovatnim da ih bez svoje krivice nijesu mogli iznijeti, odnosno predložiti u ranijem postupku.“

Član 58

Poslije člana 391 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 391a

Ako je drugostepeni sud propustio da odluči u pogledu svih dijelova presude koji se pobijaju žalbom ili ako je propustio da donese sve odluke koje je odbacujući, odnosno odbijajući ili prihvatajući žalbu trebalo donijeti, ili ako je propustio da odluči u pogledu jedne ili više žalbi, žalilac može u roku od 15 dana od dostave drugostepene odluke predložiti drugostupenom sudu da svoju odluku dopuni.

Prijedlog za donošenje drugostepene odluke ne može se podnijeti radi toga što drugostepeni sud nije odlučio o svim razlozima zbog kojih je žalba izjavljena ili na koje je bio dužan da pazi po službenoj dužnosti.

Prijedlog iz stava 1 ovoga člana podnosi se prvostepenom sudu, koji je dužan bez odlaganja zajedno sa spisima dostaviti drugostupenom sudu.

Ako je povodom drugostepene odluke iz stava 1 ovoga člana potrebno ponovo sprovesti postupak pred prvostepenim sudom, prvostupeni sud će drugostupenom sudu prijedlog za donošenje dopunske odluke dostaviti zajedno s prepisom spisa.

Na postupak povodom prijedloga iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 348. do 350. ovoga zakona.

Član 59

U članu 397 st. 2 i 3, riječi: „10.000 €“ zamjenjuju se riječima: „30.000 €.“

Član 60

Poslije člana 397 dodaje se pet novih članova, koji glase:

„Član 397a

Revizija je izuzetno dozvoljena i protiv drugostepene presude koja ne bi mogla da se pobija revizijom, ako je po ocjeni Vrhovnog suda potrebno da se razmotre pravna pitanja koja su značajna za obezbjeđenje pravne sigurnosti, jedinstvene primjene prava ili za ujednačavanje sudske prakse, a naročito:

1) ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo stav odlučujući u pojedinim predmetima, a riječ je o pitanju o kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova,

2) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo stav, ali se odluka drugostepenog suda zasniva na shvatanju koje nije podudarno s tim stavom,

3) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo stav i presuda drugostepenog suda se temelji na tom stavu, ali bi – posebno uvažavajući razloge iznesene tokom prethodnog prvostepenog i žalbenog postupka, zbog promjene u pravnom sistemu uslovljene novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima, te odlukom Ustavnog suda Crne Gore ili Evropskog suda za ljudska prava – trebalo preispitati sudske praksu.

Član 397b

Sud reviziju iz člana 397a ne može dozvoliti ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 4.000 eura.

Izuzetno od stava 1 ovog člana sud može dozvoliti reviziju u radnim sporovima ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 4.000 eura.

Vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude se, bez obzira na član 33 stav 2 ovog zakona, utvrđuje sabiranjem vrijednosti pojedinih zahtjeva odnosno dijelova ovih zahtjeva, koji su još sporni, ako odluka o reviziji zavisi od rješenja pravnih pitanja, koja su zajednička za sve navedene zahtjeve ili ako su pojedini zahtjevi međusobno povezani, tako da odluka o pojedinom zahtjevu zavisi od drugog zahtjeva.

Član 397c

Predlog za dozvolu revizije stranka može podnijeti u roku od 30 dana od dostavljanja drugostepene presude.

Predlog za dozvolu revizije se podnosi Vrhovnom sudu.

Uz predlog za dozvolu revizije stranka mora dostaviti primjerak presude drugostepenog suda, a može priložiti i primjerak presude prvostepenog suda i kopije drugih dokumenata iz sudskih spisa, koje bi ukazivale na postojanje povreda postupka.

U predlogu za dozvolu revizije stranka mora naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je podnijela predlog uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Ako se u predlogu stranka poziva na sudsku praksu Vrhovnog suda, mora navesti službene brojeve predmeta i dostaviti kopije sudskih odluka drugostepenih sudova na koje se poziva.

Predlog za dozvolu revizije sud će odbaciti ako je podniet nakon isteka zakonskog roka ili ako ne sadrži podatke iz st. 3, 4 i 5 ovog člana.

Član 397č

O predlogu za dozvolu revizije iz čl. 397c stav 1 rješenjem odlučuje Vrhovni sud u vijeću sastavljenom od pet sudija.

U obrazloženju rješenja kojim se prijedlog za dozvolu revizije odbija, dovoljno je da se sud uopšteno pozove na nepostojanje uslova iz člana 397a ovog zakona.

U rješenju kojim se predlog za dozvolu revizije usvaja, sud navodi u kom dijelu odnosno u odnosu na koja konkretna pravna pitanja se revizija dozvoljava.

Protiv rješenja po predlogu za dozvolu revizije žalba nije dozvoljena.

Član 397ć

Ako uz predlog za dozvolu revizije nije priložen dokaz o ispunjavanju uslova iz člana 89a stav 1 ovog zakona, sud predlog odbacuje.“

Član 61

U članu 401 poslije prvog stava dodaje se novi stav koji glasi:

„Reviziju iz člana 382 stav 2 ovoga zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je dozvoljena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.“

Član 62

Poslije člana 400 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 400a

Protiv drugostepene presude iz člana 397a ovog zakona revizija se može podnijeti samo zbog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.“

Član 63

U članu 401 poslije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Povodom revizije iz člana 397a ovoga zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je dozvoljena i koje je u njoj određeno i naznačeno kao takvo uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.“

Član 64

U članu 403 poslije stava a dodaju se dva nova stava koja glase:

„U slučaju revizije iz člana 397a uz reviziju se dostavlja rješenje o dozvoli revizije.

U pogledu obrazloženja revizije iz člana 397a ovog zakona primjenjuju se odredbe koje se odnose na obrazloženje predloga za dozvolu revizije.“

Član 65

U članu 404 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Revizija iz člana 397a ovog zakona izvan dijela u pogledu koga je dozvoljena odnosno izvan konkretnih pravnih pitanja, u pogledu kojih je bila dozvoljena, nije dozvoljena.“

Član 66

U članu 405 stav 1 poslije riječi: „dozvoljene revizije“, dodaju se riječi: „odnosno primjerak revizije iz člana 397a ovog zakona zajedno sa predlogom za dozvolu revizije i rješenjem suda za dozvolu revizije,“.

U stavu 3 poslije riječi: „od osam dana“ dodaju se riječi: „od prijema dokaza o plaćanju sudske takse.“

Član 67

U članu 409 poslije stava 3 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Ako se povodom revizije iz člana 397a ovog zakona utvrdi da je u postupku pred prvostepenim ili drugostepenim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 400 stav 1 ovog zakona na koju se odnosi procesnopravno pitanje zbog kojeg je dozvoljena, revizijski će sud, zavisno od vrste te bitne povrede, odlučiti shodnom primjenom odredaba st. 1, 2 i 3 ovog člana.“

Član 68

U članu 421 stav 1 tačka 2, riječi: „tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „šest mjeseci“.

Član 69

Član 434 mijenja se i glasi:

„U sporovima iz radnih odnosa koje pokreće zaposleni protiv odluke o prestanku ugovora o radu, ročište za glavnu raspravu mora se održati u roku od trideset dana od dana održavanja pripremnog ročišta.

U postupku iz stava 1 ovog člana, postupak pred prvostepenim sudom mora se okončati u roku od šest mjeseci od dana podnošenja tužbe.

U postupku iz stava 1 ovog člana, drugostepeni sud je dužan donijeti odluku o žalbi podnesenoj protiv odluke prvostepenog suda u roku od 30 od dana prijema.“

Član 70

U članu 447 stav 1 riječi: „500€“, zamjenjuju se riječima: „1.500€“.

Član 71

U članu 451 stav 1 i 2 riječi: „500€“, zamjenjuju se riječima: „1.500€“.

Član 72

U članu 458 stav 1 riječi: „30.000 €“ zamjenjuju se riječima: „60.000 €“.

Član 73

U članu 460 stav 1 riječi: „5.000€”, zamjenju se riječima: “7.000€”.

Član 74

U članu 461 stav 4 riječi: “Zakonu o izvršnom postupku”, zamjenjuju se riječima: “zakonu kojim se uređuje postupak obezbjeđenja i izvršenja”.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 75

Ako je prije početka primjene ovog zakona donesena prvostepena presuda ili rješenje kojim je postupak pred prvostepenim sudom okončan, dalji postupak sprovede se po dosadašnjim propisima.

Ako poslije početka primjene ovog zakona bude ukinuta prvostepena odluka iz stava 1 ovog člana, dalji postupak sprovede se po ovom zakonu.

O reviziji izjavljenoj protiv pravosnažne odluke drugostepenog suda, u postupku koji je pokrenut prije početka primjene ovog zakona, rješavaće se po pravilima parničnog postupka koja su važila do početku primjene ovog zakona.

Ako je prije početka primjene ovog zakona tužba bila dostavljena, u postupku se ne primjenjuju odredbe člana 339 ovog zakona, već će se uslovi za donošenje presude zbog propuštanja cijeliti po dosadašnjim propisima.

Ako je prije početka primjene ovog zakona već bilo održano pripremno ročište ili ročište za glavnu raspravu, stranke mogu da iznose nove činjenice i da predlažu nove dokaze, najkasnije na prvom ročištu za glavnu raspravu nakon početka primjene ovog zakona.

Član 76

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore”, a primjenjivaće se nakon tri mjeseca od dana stupanja na snagu.

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz 2004. godine je član 16 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore kojim je određeno da se, zakonom u skladu sa Ustavom uređuje način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje, kao i način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje i druga pitanja od interesa za državu.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku iz 2004. godine su višestruki. Na jednoj strani, prisutna je reforma procesnog zakonodavstva koja mora da bude u skladu sa strateškim ciljevima reforme pravosuđa u Crnoj Gori. U toj reformi poseban akcenat je stavljen na izmjene i dopune postojećeg Zakona o parničnom postupku. Naime, postojeći tekst se pokazao prihvatljivim i primjenljivim u praksi. Tim tekstom se pošlo od toga da se kompletno i potpuno u funkcionalnom smislu reguliše opšta parnica i pojedini posebni postupci, ugrade se nova rješenja, a sve u cilju pružanja adekvatne pravne zaštite kako bi se vođenje postupka učinilo racionalnijim, efikasnijim i ekonomičnijim.

Međutim, period od deset godina je bio dovoljan da se uoče slabosti postojećega teksta. Radna grupa koja je imenovana od strane Ministarstva pravde je ocijenila da se novi građansko-procesni instituti mogu adekvatno uklopiti u postojeći tekst i stoga predložila da to budu izmjene i dopune postojećeg teksta, a ne novi Zakon o parničnom postupku. Razlozi za novonastale promjene su:

- 1) redakcijskog i terminološkog karaktera,
- 2) rezultat promjena crnogorskog Ustava o odnosima koji su u međuvremenu nastali,
- 3) u samoj strukturi parničnog postupka i
- 4) rezultat iskustva u praksi sudova u poslednjih devet godina u primjeni postojećeg Zakona o parničnom postupku.

Na drugoj strani, strateškom reformom pravosuđa koja podrazumijeva i reformu parničnog postupka da se u ovom trenutku, koliko je to moguće, uskladi naš Zakon o parničnom postupku sa pravnim izvorima prava Evropske unije, kao i sa međunarodnim standardima ljudskih prava. U tom pravcu je bilo potrebno omogućiti i našim građanima da uživaju ista prava kao i građani Evropske unije, tj. pojedinačnu pravnu zaštitu, koja se može ostvariti kroz poboljšanje pristupa pravdi, uzajamnom priznanju sudskih odluka, te konvergenciju u području procesnog zakonodavstva, na šta nas upućuju zaključci iz Tamperea (1999. godina).

U tom smislu, neposredni ciljevi koji se tim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku žele postići su:

- usklađivanje teksta sa izmijenjenim društveno-ekonomskim i političkim priokupama u Crnoj Gori kao samostalnoj državi od 2006. godine;
- usklađivanje teksta zakona sa međunarodnim aktima koja su ratifikovana, onim koja su u procesu ratifikacije, uredbama, preporukama Savjeta Evrope i međunarodnim organizacijama;
- poboljšanje pojedinih instituta parničnog postupka i ugrađivanje novih rješenja na koja su u devetogodišnjem periodu ukazala sudska praksa i nauka građanskog procesnog prava;
- usklađivanje sa, u međuvremenu donijetim zakonskim tekstovima, koji su vezani za primjenu Zakona o parničnom postupku, kao što su npr. Zakon o radu, Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, Zakon o potrošačima, Zakon o međunarodnom privatnom pravu itd;
- terminološko i redakcijsko usklađivanje Zakona o parničnom postupku sa terminologijom iz Ustava Crne Gore i pozitivnog zakonodavstva sa kojim je Zakon o parničnom postupku u komplementarnom odnosu, kao i unapređivanje sistematike zakona pri čemu se posebno vodilo računa o leksici parničnog postupka.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku se građanima obezbjeđuje bolja pravna zaštita, postupak se pospješuje u tom pravcu da postaje brži i ekonomičniji, a na drugoj strani se ostvarije kompatibilnost sa procesnim zakonodavstvom Evropske Unije što je u trenutku otvaranja poglavlja 23 veoma bitno.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Prilikom izrade radne verzije izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku posebna pažnja se posvetila međunarodnim konvencijama, uredbama, preporukama, međunarodnim standardima koja su u vezi sa sveobuhvatnom materijom parničnog postupka. U tom procesu se koristila sledeća dokumenta:

- 1) Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i fundamentalnih sloboda;
- 2) Zaključci iz Tamperea (1999. godina);
- 3) Lisabonski ugovor;
- 4) Odluka Savjeta od 28. maja 2001. o uspostavljanju Evropske pravosudne mreže u građanskim i privrednim stvarima (2001/470/EZ);
- 5) Uredba Savjeta (EZ) br. 1206/2001 od 28. maja 2001. o saradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili privrednim stvarima;
- 6) Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EZ) br. 805/2004 od 21. aprila 2004. o uvođenju evropskog naloga za izvršenje nespornih potraživanja;
- 7) Uredba (EZ) br. 1896/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. o uvođenju postupka za evropski platni nalog;
- 8) Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EZ) br. 861/2007 od 11. jula 2007. o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti;
- 9) Uredba Evropskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 1393/2007 od 13. novembra 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i vansudskih pismena u građanskim ili privrednim stvarima („dostava pismena”), i o stavljanju van snage Uredbe Savjeta (EZ) br. 1348/2000;
- 10) Konvencija o dostavljanju u inostranstvu sudskih i vansudskih akata u građanskim i privrednim stvarima od 15. novembra 1965. (Haška konvencija o dostavljanju);
- 11) Konvencija o izvođenju dokaza u inostranstvu u građanskim i privrednim stvarima od 18. marta 1970. (Haška konvencija o izvođenju dokaza);
- 12) Konvencija o međunarodnom ostvarivanju prava za izdržavanje djeteta i drugim oblicima izdržavanja porodice od 23. novembra 2007. (Haška konvencija o izdržavanju djece);
- 13) Konvencija o dostavi (1997. godina);
- 14) Praksa Evropskog suda za ljudska prava.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predlog predviđa da se u odredbi člana 33 stav 2 ako zahtjevi u tužbi proizlaze iz raznih osnova ili pojedine zahtjeve ističu različiti tužioci ili su pojedini zahtjevi istaknuti protiv različitih tuženih, vrijednost određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva. Na taj način se član 33 dopunjuje navedenom situacijom.

Predlog predviđa u odredbi člana 34a i situaciju ako se tužbenim zahtjevom traži utvrđenje prava svojine ili drugih stvarnih prava na nepokretnostima, utvrđenje ništavosti, poništaj ugovora, koji ima za predmet nepokretnost, da se vrijednost predmeta spora određuje prema tržišnoj vrijednosti nepokretnosti ili njenog dijela.

Predlog predviđa u odredbi člana 69 stav 5a i 6a dva nova razloga za izuzeće sudija po sili zakona. Predlog predviđa da se zahtjev za izuzeće predsjednika višeg suda može podnijeti do donošenja odluke o pravnom lijeku, a ako se pred višim sudom održava rasprava, onda do završetka rasprave.

Predlog predviđa u odredbi člana 89a da se revizija može podnijeti preko punomoćnika koji je advokat, odnosno da je može podnijeti sama stranka ako ima položen pravosudni ispit, odnosno da je zastupa kao punomoćnik lice koje je ovlašćeno da je zastupa u tom svojstvu iako nije advokat, ako ima položen pravosudni ispit. Stranka, odnosno njen punomoćnik su dužni da podnesu potvrdu o položenom pravosudnom ispitu.

Ova novina je uvedena imajući u vidu da je za pisanje revizije potrebno odgovarajuće znanje kako materijalnog, tako i procesnog prava, kao i da se ovom novinom ničim nije dovela u pitanje pravna sigurnost, načelo procesne ekonomije i ostvarivanje opšteg interesa.

Predlog predviđa u odredbi člana 103 stav 2 da se u podnesku mora navesti jedinstveni matični broj. Prema Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, ovaj podatak je nedostupan, ali je isti neophodan u slučaju prinudnog izvršenja sudske odluke jer se dešavaju situacije da usled nedostatka ovog u presudi, ne može se sprovesti izvršenje. Ovo rješenje je opredijeljeno i sa tim što su česte situacije da imamo više lica sa istim imenom i prezimenom, pa je unošenje matičnog broja neophodno da se utvrdi njihov identitet.

Predlog u odredbi člana 104 stav 2 uvodi vrijeme do kojeg se podnesak mora dostaviti sudu, što je sve u cilju skraćivanja trajanja postupka.

Predlog u odredbi člana 104a sadrži obavezu za koje se sve podneske mora platiti sudska taksa. Praksa pokazuje da se ova taksa nije plaćala. Ovom novinom nije oduzeto pravo na pristup sudu, jer stranka koja nema sredstava da plati sudsku taksu može tražiti oslobođenja od plaćanja sudskih troškova.

Predlog u odredbi člana 106 stav 4 sadrži da ako je podnesak umjesto stranke podnio punomoćnik koji je advokat, zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore odnosno državni tužilac, nerazumljiv ili nepotpun, sud će ga odbaciti. Ova novina je uvedena jer

navedena lica sud ne treba da podučava pravu. Ovim rješenjem se postupak skraćuje i čini kvalitetnijim.

Predlog u odredbi člana 111a sadrži mogućnost suđenja preko videokonferencije. Ovo rješenje je u skladu sa evropskom praksom i znatno doprinosi da postupak bude efikasniji, a ujedno i ekonomičniji.

Predlog u odredbi člana 112a sadrži novinu da povraćaj u pređašnje stanje nije dopušten ako se propuštanje stranke može pripisati bitnoj povredni postupka zbog koje se može izjaviti pravni lijek. Ovim rješenjem stranka nije ničim uskraćena, a ujedno se i postupak ubrzava.

Predlog u odredbi člana 121a, 121b i 121c uvodi tonsko snimanje ročišta, što je takođe u skladu sa evropskom praksom i svakako vodi ekonomičnosti postupka.

Predlog u odredbi člana 127a sadrži dostavljanje elektronskim putem, što je u skladu sa savremenim načinima dostave, koje su prisutne u našem okruženju. Za ovo predviđeno rješenje su potrebne nove tehničke mogućnosti u našem sudstvu.

Predlogom u odredbi člana 140 stav 2 proširuje se član 140 stav 3 i na lica koja obavljaju određenu registrovanu djelatnost.

Predlogom u odredbi člana 141a se predviđa da se primalac ne može pozivati na povredu pravila dostavljanja ako je primio pismena.

Predlog u odredbi člana 152a određuje pravo na naknadu troškova državnog tužioca i zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore.

Predlog u odredbi člana 167 sadrži odredbu o oslobođenju troškova parničnog postupka. Ovaj član je u skladu sa Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći koja detaljno određuje oslobođenje od plaćanja troškova postupka (siromaško pravo).

Predlog u odredbi člana 180 utvrđuje nesavjesno postupanje dostavljača koje se kažnjava. Razlog za uvođenje ovog rješenja je da se uvede red u rad dostavnih službi.

Predlog u odredbi člana 191 stav 5 utvrđuje da ako je tužba preinačena na ročištu na kome tuženi koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda, sud neće odlagati ročište, već će o preinačenju odlučiti nezavisno od toga što se tuženi nije izjasnio o preinačenju. Ovo je uvedeno iz razloga da se postupak ne odugovlači.

Predlog u odredbi člana 207a uvodi intervencijsko dejstvo presude. Ista odredba se shodno primjenjuje i na imenovanje prethodnika i na obavještenje trećih lica o parnici. Ova novina je bila neophodna jer se pokazala u praksi potrebnom i do sada je izazivala nedoumice.

Predlog u odredbi člana 211 dopunjen je novim razlogom za prekid postupka po sili zakona i do njega dolazi i kada nastupe posledice otvaranja stečajnog postupka.

Predlog u odredbi člana 216a sadrži predlog o zastoju postupka. Postojala je potreba u praksi da se pored prekida i obustave definiše zastoj kao institut koji se često uvodi u postupak.

Predlog u odredbi člana 220 stav 1 i 220a sadrži dvije novine koje vode ka znatnom skraćenju postupka i troškova.

Predlog u odredbi člana 279 stav 1 i 2 jasno precizira da je tuženi dužan da podnese pisani odgovor na tužbu kao i rok u kome to može da uradi. Na ovaj način se takođe postupak čini efikasnijim.

Predlog u odredbi člana 283a određuje da se može uz saglasnost stranaka odlučiti na osnovu njihovih pisanih podesaka i dokaza, bez glavne rasprave, što takođe vodi skraćivanju postupka.

Predlog u odredbi člana 283b, a koji se odnosi na veći broj podnesenih tužbi u kojima se tužbeni zahtjevi zasnivaju na jednakom ili sličnom činjeničnom stanju i istoj pravnoj osnovi, sud može nakon prijema odgovora na tužbe, na osnovu jedne tužbe, sprovesti postupak, a sa ostalim postupcima zastati. I ovo rješenje je u cilju efikasnosti postupka.

Predlog u odredbi člana 288a sadrži institut otvorenog pravosuđa prema kojem postoji saradnja suda i stranka i u kojem one razmatraju ne samo činjenična već i pravna pitanja spora. Ovo rješenje je takođe u cilju ubrzanja parničnog postupka, kvalitetnijeg postupanja, kao i uspostavljanja kulture dijaloga između suda i stranaka.

Predlog u odredbi člana 298 stav 2 i 3 sadrži novine koje, takođe vode znatnom ubrzanju postupka i ujedno kažnjavaju stranke za nedolazak na ročište.

Predlogom u odredbi člana 303 se znatno ograničava načelo beneficium novorum, što je takođe u cilju efikasnosti postupka.

Predlog u odredbi člana 316 stav 2 se odnosi na odlaganje ročišta. Ova novina znatno doprinosi skraćenju postupka.

Predlog u odredbi člana 329 stav 2 i 3 uvodi novine u postupku posredovanja. Rok je bio dug, pa je skraćen na 60 dana. Stranke ako žele da pregovaraju mogu pregovore završiti znatno kraće. Praksa pokazuje da rok od 90 dana je često bio i zloupotrebljavan. Sa druge strane, u praksi su se pojavili slučajevi gdje se traži posredovanje i u postupku pred drugostepenim sudom, što je trebalo odrediti normom.

Predlog u odredbi člana 340 uvodi da se presuda donosi u ime Crne Gore. Na ovaj način se Zakon o parničnom postupku ujednačava sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Predlog u odredbi člana 365 sadrži novinu da se u žalbi ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi, osim ako se oni odnose na bitne povrede Zakona o parničnom postupku zbog kojih se žalba izjavljuje. Takođe, se određuje da se prigovor zastarjelosti i prigovor radi prebijanja koji nijesu izneseni pred prvostepenim sudom ne

mogu se iznositi u žalbi. Ovo rješenje je u skladu sa koncepcijom postupka da se završi u što kraćem vremenskom periodu.

Predlog u odredbi člana 375 stav 2 i 3 predviđa da posle drugog ukidanja presude sud zakaže raspravu kada ocijeni da se presuda protiv koje je izjavljena žalba zasniva na bitnim povredama postupka ili na pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju. Predlog u stavu 3 predviđa da će drugostepeni sud, ako na sjednici vijeća ili na raspravi odluči da je za pravilno i potpuno utvrđenje činjeničnog stanja potrebno utvrditi činjenice odnosno izvesti dokaze, koje je stranka pred prvostepenim sudom iznosila odnosno predlagala, ali ih prvostepeni sud nije utvrđivao ili činjenice odnosno dokaze, koje je pod uslovom iz člana 365 zakona stranka navela u žalbi ili je zbog pogrešne primjene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno, dopuniti postupak odnosno otkloniti navedene nedostatke i presudom odlučiti u predmetu. Na ovaj način se potencira rasprava pred drugostepenim sudom što je mnogo značajno da se postupak završi u razumnom roku, a da se pri tome ne dovede u pitanje kvalitet suđenja.

Predlog u odredbi člana 376 stav 2 određuje da ako sa rasprave izostane jedna ili obje stranke, rasprava će se održati, sud će sprovesti dokaze koje je moguće sprovesti i donijeti odluku uzimajući u obzir, prije svega, ono što je izneseno u žalbi i odgovoru na žalbu. Na ovaj način, kada se u žalbi ukazuje na bitne povrede parničnog postupka koje za posledicu imaju ukidanje prvostepene presude, drugostepeni sud će tu povredu otkloniti, ukinuti presudu i odbaciti tužbu.

Predlog u odredbi člana 377 određuje da sud može, prilikom zakazivanja rasprave, odlučiti da ovlašćenja koja ima predsjednik vijeća u odnosu na pripremu i vođenje rasprave, prenese na sudiju izvjestioca.

Predlog u odredbi člana 380 određuje još jednu odluku prvostepenog suda, a to je da ukine prvostepenu presudu i odluči o zahtjevu stranaka.

Predlog u odredbi člana 370a predviđa da se prvostepena presuda povodom žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu najviše dva puta. Mogućnost više od dva puta ponovljenog suđenja na prvom stepenu nije više spojiva sa brzinom kojom se odvija život van suda. Slična rješenja imamo u našem okruženju.

Predlog u odredbi člana 389 stav 4 utvrđuje da, ako se presudom žalba odbija, u obrazloženju presude drugostepeni sud neće posebno obrazlagati presudu u slučaju da prihvata činjenično stanje utvrđeno prvostepenom presudom, kao i primjenu materijalnog prava. Racio legis navedene odredbe je da se rasterete sudije od nepotrebnog ponavljanja.

Predlog u odredbi člana 391 stav 3 utvrđuje da na novoj glavnoj raspravi stranke mogu uznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze ako učine vjerovatnim da ih bez svoje krivice nijesu mogli iznijeti, odnosno predložiti u ranijem postupku. Na ovaj način se afirmiše načelo ekonomičnosti i efikasnosti postupka.

Predlogom u odredbi člana 391a se predviđa dopuna odluke u žalbenom postupku. Do nje dolazi ako je drugostepeni sud propustio odlučiti u pogledu svih dijelova presude koji se pobijaju žalbom ili ako je propustio donijeti sve odluke koje je odbacujući,

odnosno odbijajući ili prihvaćajući žalbu trebalo donijeti ili ako je propustio odlučiti u pogledu jedne ili više žalbi, žalilac može u roku od petnaest dana od dostave drugostepene odluke predložiti drugostupenom sudu da svoju odluku dopuni. Na ovo određenje je ukazala sudska praksa, a sa njim se i znatno skraćuje postupak.

Predlog u odredbi člana 397 stav 2 i 3 utvrđuje novi cenzus u kojem revizija nije dozvoljena, a koji iznosi 30.000 eura.

Predlog u odredbi člana 397a sadrži novinu da pored postojećih rešenja vezanih za cenzus u pogledu revizije, revizija se može izjaviti protiv drugostepene presude koja ne bi mogla da se pobija revizijom, ako je po ocjeni Vrhovnog suda potrebno da se razmotre pravna pitanja koja su značajna za obezbjeđenje pravne sigurnosti, jedinstvene primjene prava ili za ujednačavanje sudske prakse. Rješenje je prisutno u njemačkom parničnom postupku. Pravno pitanje na koje se odnosi su:

1) ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo stav odlučujući u pojedinim predmetima, a riječ je o pitanju o kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova;

2) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo stav, ali se odluka drugostepenog suda zasniva na shvatanju koje nije podudarno s tim stavom;

3) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo stav i presuda drugostepenog suda se zasniva na tom stavu, ali bi – posebno uvažavajući razloge iznesene tokom prethodnog prvostepenog i žalbenoga postupka, zbog promjene u pravnom sistemu uslovljene novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima, te odlukom Ustavnog suda Crne Gore ili Evropskog suda za ljudska prava – trebalo preispitati sudsku praksu.

Predlog odredbe člana 397b ograničava da se revizija ne može izjaviti ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 4.000 eura, osim u radnim sporovima ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 4.000 eura. Ovo rješenje je u skladu sa praksom iz našeg okruženja.

Predlog u odredbi člana 397c utvrđuje rok u kome se revizija iz stava 397a može izjaviti protiv drugostepene presude. U ovoj odredbi se utvrđuje kome se predlog podnosi i šta sve treba sadržati.

Predlog u odredbi člana 397č određuje ko odlučuje o predlogu iz člana 397a i šta sadrži rješenje kojim se predlog odbija, odnosno dozvoljava.

Predlog u odredbi člana 400a utvrđuje razloge zbog kojih se revizija može izjaviti, a to su materijalnopravno ili procesnopravno pitanje koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Predlog u odredbi člana 403 stav 2 i 3 utvrđuje kome se revizija podnosi i šta sadrži obrazloženje revizije iz člana 397a.

Predlog u odredbi člana 405 stav 1 propisuje da se primjerak revizije iz člana 397a, zajedno sa predlogom za dozvolu revizije i rješenjem suda za dozvolu revizije dostavlja protivnoj stranci u roku od osam dana.

Predlog u odredbi članu 434 u sporovima iz radnih odnosa koji pokreće zaposleni protiv odluke o prestanku ugovora o radu, propisuje da se ročište za glavnu raspravu mora održati u roku od trideset dana od dana održavanja pripremnog ročišta. Postupak se shodno stavu 2 ovog člana mora okončati u roku od 6 mjeseci, a drugostepeni sud je dužan da donese odluku o žalbi u roku od 30 dana od dana prijema spisa. Praksa pokazuje da su se ovi sporovi, iako hitni, znatno odugovlačili i iz toga razloga su se uveli zakonski rokovi.

Predlog u odredbi člana 447 povećava cenzus kada su u pitanju sporovi male vrijednosti koji sada iznosi 1.500 eura.

Predlog u odredbi člana 451 stav 1 i 2 određuje cenzus od 1.500 eura ako tužilac poveća odnosno smanji zahtjev.

Predlog u odredbi člana 458 određuje cenzus za reviziju u privrednim sporovima koji iznosi 60.000 eura. Stalo se na stanovištu da ovaj iznos bude duplo veći od revizije koja iznosi 30.000 eura.

Predlog u odredbi člana 460 stav 1 određuje postupak male vrijednosti u privrednim sporovima gdje se, takođe, povećava cenzus na 7.000 eura.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, biće potrebna dodatna sredstva iz budžeta o čemu će biti urađena detaljna RIA.